

Lucia i Suupalo

*Välkommen att fira Lucia i Suupalo
den 12 december klockan 18.00.
Sereringen är öppen. Välkomna!*

Medlemsavgiften 2009.

Hjälp oss, vi behöver alla medlemmar för överlevnaden av Suupalo området. Har Du tappat bort inbetalningsavin så kan Du få ett nytt. Finns även i Hjortronbladet Tack för att Du ställer upp.

Årsmöte

Hembygdsföreningen håller årsmöte i Suupalo
Fettisdagen den 24/2 -09
Klockan 18.00

Hjortronbladet

Tidigare nummer av hjortronbladet (som pdf-filer) finns att ladda ner på vår hemsida.
Välkommen att besöka oss på:
www.vittangihembygd.se

En riktigt God Jul & Gott Nytt År 2009

önskas er alla från oss i Hembygdsföreningen och Hjortronbladet

Suupalocaféet

*Ni vet väl om att
Suupalocaféet är öppet
måndag - fredag
kl 10.00 -15.00*

Julstängt mellan 23/12 - 7/1

*Varmt välkomna
hälsar Gudrun och Siv!*

Det mytomspunna kriget som sprängde riket: 1808 – 1809 års krig

Det mytomspunna Finska kriget, som i Finland kallas 1808-1809 års krig, utkämpades från februari 1808 till september 1809 mellan Sverige och Ryssland.

I Finska kriget stöddes Ryssland av Frankrike och dess allierade, bl.a. Danmark, den gamla ärkefienden sedan urminnes tider. På natten den 21 februari 1808 anföll Ryssland med 24 000 man utan krigsförklaring. Striderna böljade fram och åter i södra och mellersta Finland med lysande framgångar och svidande nederlag.

Den 14 september 1808 kom krigets verkliga avgörande i slaget vid Oravais, då den av Adlercreutz ledda svenska huvudstyrkan på ca 5 000 man (hälften av den totala svenska styrkan) slogs av ryssarna ledda av Kamenskij, med ovanligt stora förluster – ca 1 200 man enbart på den svenska sidan. Slaget vid Oravais blev det finska krigets blodigaste slag och markerade början på slutet för den svenska armén i Finland.

Välkommen till Slaget vid Oravais. Vid minneshögtiden lördagen den 13 september deltog Norrbottens Norra Försvarsutbildnings Förbund med 12 medlemmar. Slaget vid Oravais återspelades på slagfältet med hjälp av ca 300 entusiastiska, historiskt utrustade soldater från Finland, Sverige, Ryssland och Norge. Publiken bedömdes uppgå till över 6 000 personer. På kvällen hade "Martorna" i NyCarleby ordnat med en historisk middag i en park för ca 2 000 hungriga matgäster. Enligt WSP fick inte Finland efter krigsslutet 1945 inte ha några lottor eller frivillig organisationer. Men när WSP paktens upplöstes så organiserades frivillig grupper runt om i Finland, forna lottorna kallades för Martor och den manliga delen för reservister.

Den 19 november 1808 träffades en överenskommelse i Olkojoki om att gå i vintervila och fortsätta på våren 1809. Mer om detta kommer i vårens Hjortronblad.

Det kommer att bli många minneshögtider 2009 på platser som Kalix, Piteå, Ratan, Sävar, Hörnefors och många andra platser. Freden slöts i Fredrikshamn, Hamina, den 17 september 1809.

Alla ni som läst Fänrik Ståls sägner av Johan Ludvig Runeberg i skolan, ta fram boken och läs om kriget, ni känner igen Vårt Land, Sven Duva, Soldatgossen, Lotta Svärd, Trosskusken med flera dikter.

Om läsarna är intresserade av att höra mer om finska kriget så kan jag ställa upp och visa bilder från Oravais samt berätta mer om Sven Duva och hans försvar av bron, och andra strider.

1808-1809 års krig var en del av napoleonkrigen – ett världskrig som för alltid ritade om Europas gränser. Sverige tillhörde förlorarna i napoleonkrigen men i ett längre perspektiv var det kanske inte så. Våra landförluster under finska kriget satte stopp för våra stormaktsdrömmar och blev början till en snart 200-årig period av fred.

Alf Josefsson

Mineraljakten 2008 - Grattis Ola!

Mineraljakten har haft sin årliga prisutdelning i Luleå den 3 december.

Flera Vittangibor har genom åren haft stora framgångar i mineraljakten, och detta året var en av dem som fick inbjudan till prisutdelningen Ola Uvén.

Han kammade hem 1:a priset i Mineraljakten för Norrbottens län och 3:e pris totalt i landet.

Hans fynd visade sig bland annat innehålla fina halter av både koppar och kobolt.

Ola har börjat sin bana som mineraljägare så sent som 2001. Sedan dess har han fått 1:a pris tre gånger. Han har också ett 2:a respektive ett 4:e pris. Mineraljaktens syfte är att ge uppslag till nya mineralförekomster och därigenom bidra till ökad sysselsättning och ekonomisk utveckling.

Tycker du det verkar intressant och spännande så kan du ta kontakt med P-O Sandström som är Mineraljaktens kontaktperson i Vittangi, så får du veta mer..

På spaning efter Kapuris spår.

Var hade Kapuri sin boplats på Kenttäniemi?

Vi var tre, - förutom undertecknad, Frans Johansson och Ivan Björkhed, som ville besöka platsen. Så en vacker eftermiddag i mitten av augusti månad steg vi i båten vid vägbron i Niemi. Ivan var båtsmannen och det gick framåt i god fart, men några knop räknades inte. Vi passerade Jokaransari, - på vintrarna våra ungdomars skidbacke - och jag erinrade mig Prof. Zetterstedts forskningsresa 1821 efter Torneälven, då han i veckan före midsommarveckan lämnade vistelsen i Vittangi och då han passerade holmen noterar att den rikliga sådden av korn där gav en vacker åsyn.

Vi steg i land vid bryggan till Kenttäniemi. Ivan tog upp min rullator från båten till vilken jag måste ty mig till vid den fortsatta promenaden efter vägen på kyrkogården. På gravarna lyste vackert planterade sommarblomster som en gård av levande minne. Vi gick ut från kyrkogården vid den västra grinden och vek av mot Torneälven. På den ojämna marken med mossa och lingonris fann vi inte någon antydning till det vi sökte. Vi gick därefter mot mittenområdet, inte mossbevuxet och ljus hedmark. Där kom vi till något som påminde om en boplats. En hög med mindre flata stenar likt murstenar, bredvid var en grop. Våra granskande ögon tycktes urskilja en upphöjning i marken som en ram i anslutning till detta. Det är troligt att murens stenar fraktats bort. Det som är kvar är rester. Utan sakkunnig kunskap kan man inte utsluta att gropen är en s.k. kokgrop som användes gammalt tillbaka.

Här på denna torra jämna plats emellan Torne- och Vittangi älvar var en lämplig boplats. Kapuri var mest troligt kommen från den östra rikshalvan och sökt sig hit för att undkomma inskrivning till stormaktstiden Sveriges många krig.

Därför bör han inte ha bott på någon strand vid Torneälven men han blev ändå störd vid sitt boende på Kenttäniemi.

Jag har tagit med mig Paulaharjus bok "Kiveliöitten kansaa". Vid vår begrundan läser jag högt ur boken vad Paulaharju skriver om Kapuri, fritt översatt. Han hörde alltid människors ävlan och hundars skall och skakelbjällrors klang från Vittangin niemi. Och så steg en vit ko från åsen bakom niemi mot himlaranden och sedan hördes kyrkklockors ekande ljud och ingen bodde där borta. Det övernaturliga oroade och skrämde Kapuri. Han lämnade sin boplats, tog med getterna och på vårvinterns skare lär han vandrat milen till Jukkasjärvi, där han berättade om dessa upplevelser. Han tolkade dem så att där vid älven på andra stranden skulle en by växa fram med mycket folk, och där skulle också finnas en kyrka.

Om den här platsen är den rätta borde den ha en markering. Innan vi återvände vill Frans visa Ivan helt hastigt en stenåldersboplats en bit längre fram. Detta har Frans ritat in på sin detaljerade karta över "Vittangisuando". Den rekommenderas.

Stora städer söderut som Rom står med sin förhistoriska berättelse, om barnet Romulus som lämnats ut i Tiberns utmarker men som diades av en varginna, blev till mytens hittebarn och blev också Roms grundläggare. Även som också till tillblivelsen av vår hemvist har faktiskt fogats mytologins berättelse.

/ Bror Petterson

Historiska föremål med lokal anknytning som finns på museer.

Murberget - Länsmuseum Västernorrland.

Inventarienummer: M10794

Sakord: Yxa, Tunnackig

Material: Skiffer

Teknik: Slipad, Håleggad

Förutvarande ägare: Ingenjör Wilhelm Thisell Ydre

Säljare till museet:

Kyrkoherde Georg Bergfors Örnköldsvik Gideå

Fyndort: Vittangi

Tunnackig, håleggad yxa av svartgrå skiffer.

L. 18 cm, Br. 4 cm. Tjockl. 3 cm.

Funnen av Joh. Sevä, i Vittangi, ytterst på den udde, som befinner sig på Kenttäniemi, den udde mellan Torneälven och Vittangi, där kyrkogården är belägen. Det var lågt vatten, så sandudden låg blottad ganska långt ut i älven och ovanpå sanden här låg yxan.

Sången berättar om gammal bosättning på Torneälvens strand ovanför denna plats. Kapuri-äijä skulle ha bott där. Avfall av fiskfjäll i tjocka lager har anträffats där.

Inköpt: Yxan har innan den förvärvades av kyrkoherde Bergfors ägts av ingenjör Wilh. Thisell, Ydre.

Ordförande har ordet

Nu har vintern kommit med stormsteg! Vi ser fram emot en riktigt vit jul i år och det ska bli mysigt.

Vill börja med att tacka alla som på något sätt hjälpt till att göra vår sommar och höst till vad den varit.

Vi har haft olika aktiviteter här på Suupalo som bl a gudstjänster, danser och födelsedagsfester. Den 22 november hade vi en mycket lyckad julmarknad med tjugotalet försäljare med ett sortiment som sträckte sig från choklad till slöjd och bröd, vedlotteri m.m. Även många besökare hade hittat hit för att fynda och äta risgrynsgröt med skinksmörgås.

Framöver kommer vi även att fira lucia här på Suupalo, fredagen den 12 december. Kom gärna för att se och höra de duktiga flickorna och poj-karna i luciataget!

Samtidigt som vi haft/har alla aktiviteter, så fortsätter vi oförtrutet att jobba vidare med olika arbeten som måste göras. Nu under vintern kommer vi bl a att se över alla lokaler och påbörja de projekt som måste göras.

Under vårvintern har vi som mål att försöka ordna olika aktiviteter som t ex dans, underhållning osv.

Jag hoppas vi kan göra det kommande året lika trevligt som det gångna med massor av olika aktiviteter för både gamla och unga.

Vi inom HBF behöver människor som känner att de vill jobba med vår förening, inom t ex valberedning och i styrelsen. Hör av er till föreningen vid intresse.

Om någon har förslag på vad vi ska ta upp i hjortronbladet framöver, så kan man ringa eller skicka in förslag. Kan vara allt mellan himmel och jord som kan tänkas vara till intresse för människor här i vår vackra bygd.

Vill avsluta med att önska alla en lugn och skön tid nu innan jul med adventsfika och lucia och allt annat som hör julen till.

Ordförande Stefan Råman

Vi vill passa på att tacka...

Ett tack till **Lady and the Tramps, Bosse Johansson, Roger Henriksson, Anki Lindblom mfl** för ert bidrag till föreningen och festen ni anordnade den 11 okt.

Ett tack till **Håkan Lundström** som ordnat den fina portalen över vägen vid infarten till vårt hembygdsområde.

Ett tack till **husmödrarna på Suupalo** för ett gott arbete under 2008.

Styrelsen:

Ordförande	Stefan Råman
Vice Ordförande	Dan Björkhed
Sekreterare	Roger Olsson
Kassör	Per Wideholm
Husmor	Gudrun Uusitalo
Ledamot	Gerhard Björkman
Ledamot	Ivan Björkhed (f. byasamf.)
Suppleanter	Theodor Näslund Reeta Kasurinen Vanja Stjernklev Leif Wälitalo Siv Niemi Göran Rehnblom (f. byasamf.)

Hedersordförande:

Helge Hansi

Valberedningen:

Vakant

Revisorer:

Margareta Winman
Erik Holma (ordinarie f. byasamf.)
Alf Josefsson (suppleant)
Lars Berggren (suppleant för byasamf.)

Styrelsemöten:

Första tisdagen i varje månad (ej juli).
Medlemsmöten 2 gånger / år.

Hjortronbladet

Medlemsblad för
Vittangi Hembygdsförening
Centralvägen 63, 980 10 Vittangi
E-post: info@vittangihembygd.se
Hemsida: www.vittangihembygd.se
Tel. Suupalo: 0981-100 50
Tel. ordföranden: 0981-100 34

I redaktionen för detta nummer:

Hjortronblads kommittén

Ansvarig Utgivare:

Alf Josefsson

Layout och Redigering:

Uvéns i Vittangi HB

E-post: info@bajonett.com

ISSN 1104-9057